

SIGRID LJUNGGREN

OM VAGN J. BRØNDEGAARDS ETNOBIOLOGISKA PUBLICERING OCH OM UPPRÄTTANDET AV HANS ETNOBIOLOGISKA BIBLIOGRAFI

När Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien 2003 förvärvade Vagn J. Brøndegaaards etnobotaniska bok- och artikelsamling med anslag från Marcus & Amalia Wallenbergs minnesfond bestämde Enheten för de Areella Näringarnas Historia (ANH) att det skulle upprättas en bibliografi över Brøndegaaards egna etnobiologiska publiceringar. Förutom den omfattande boksamlingen och de tusentals särtrycken och fotokopiorna samt den kortkatalog med referenser som Brøndegaaard samlat ihop, så ingick även merparten av Brøndegaaards egna etnobotaniska artiklar från åren 1943–94 och det som han själv benämnt som en ”etnobotanisk autobibliografi” – det var ett maskinskrivet manus uppdelat i tre tidsperioder. Autobibliografin var indelad ämnesvis och för varje tidsperiod upprättades nya register. Brøndegaaard mångfaldigade autobibliografin på ett trycktekniskt enkelt sätt och spred den därefter till kontakter. Den sista versionen trycktes i ett tiotal exemplar. För de senaste decennierna finns ingen version. Varje ny version innehöll även kopior av de tidigare, en komplett sådan uppsättning har tidigare funnits till salu på antikvariat.net för flera hundra danska kronor (som unikum). Brøndegaaard var stolt över sin produktion

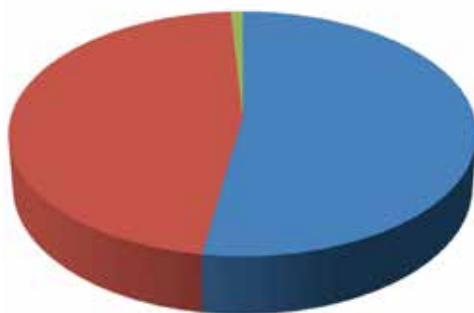
och att den presenterades utåt. Denna bibliografi bestod av en lista över c:a 750 särtryck, tidningsklipp och fotostatkopior samt ett ofullständigt register över ämnesord med hänvisningar. Eftersom Brøndegaaards skriftliga produktion är både riklig och värdefull bedömdes det att det var viktigt att strukturera och utveckla de befintliga posterna och även komplettera med de etnobotaniska artiklar som saknades i det material som Akademien mottagit. Man strävade också efter att inkludera de etnozoologiska artiklar som Brøndegaaard skrivit och alla de artiklar som tillsammans utgör hans stora etnobiologiska bokverk, *Folk og flora* (1978–79), *Folk og fauna* (1985–86) och *Folk og fæ* (1992). Tanken var att göra hans produktion mer lättillgänglig genom att sammanställa en fullständig och utförlig etnobiologisk bibliografi med ett stort antal ämnesord och även skapa en databas tillgänglig på Akademiens hemsida.

Jag anställdes av ANH för att sammanställa Vagn J. Brøndegaaards bibliografi. Sammanställning av ämnesordsregister samt uppdatering och bearbetning av bibliografin har utförts under 2015 av Sara Petersson. När jag första gången läste hans autobibliografi visste jag ingenting om de mängder kunskap, om allt från

kulturhistoria och växtnamnens ursprung till ren botanik, som rymdes inom ämnesområdet etnobotanik, men under arbetets gång fick jag ett bättre grepp om ämnets bredd och det blev mer och mer intressant. Det var även ofta nödvändigt att läsa hela eller delar av Brøndegaards artiklar för att identifiera vilka ämnen de behandlade, detta för att kunna ge varje post nödvändiga och tillräckliga ämnesord. Det var både intressant och lärorikt och underlättade även resten av arbetet eftersom det gjorde det lättare att avgöra vilka artiklar som kunde vara viktiga att ta med i bibliografin.

Efterhand insåg jag att arbetet skulle komma att bli betydligt mer omfattande än vi från början hade trott. Att i bibliotek.dk söka upp de artiklar som behandlade de ämnesområden som valts för bibliografin visade sig vara både snårigt och tidskrävande. Även arbetet att gå igenom och komplettera Brøndegaards klippssamling och att strukturera de befintliga posterna i bibliografin tog lång tid. En stor del av arbetet utgjordes också av att söka reda på de ämnesord som behövdes och göra en ämnesordsförteckning, som sedan kunde användas för samtliga artiklar. Därefter behövde alla ämnesord översättas till svenska och växternas aktuella vetenskapliga namn tas fram.

Autobibliografin och under 2015 utgjorde stammen som sedan kompletterades genom användandet av bibliotek.dk, en databas från Dansk BiblioteksCenter där man kan söka och beställa danska biblioteks material. Därför hittades ytterligare artiklar av Brøndegaard inom ämnesområdet. När man sökte efter allt Brøndegaard skrivit hittades c:a 1800 artiklar. Hundra av dessa utgjordes av etnobotaniska artiklar som inte fanns med i Brøndegaards autobibliografi, och som således lades till de 750

Brøndegaards samlade etnobiologiska produktion, uppdelad på tidskriftsartiklar (röd), tidningsartiklar (blå) och böcker (grön)

poster som redan var listade där (bara drygt hälften av dessa fanns i bibliotek.dk). Denna del utökades sedan med c:a 400 artiklar från *Folk og flora* och andra böcker – varje artikel i dessa finns nu därför även som egna poster med egna sökbara ämnesord.

Det bestämdes även under arbetets gång att jag skulle utöka bibliografin och göra den etnobiologisk och jag gjorde därför en ny avdelning av de 100 artiklarna från bibliotek.dk som handlade om etnozologi och kompletterade dessa med de c:a 250 posterna som fanns med i *Folk og fa* och *Folk og fauna*. Förutom de etnobiologiska texterna återfanns dessutom drygt 1200 artiklar som Brøndegaard skrivit i andra ämnen, t.ex. folkloristik, teknik, jordbrukets utveckling och supernormala fenomen samt allmän naturvetenskap och humaniora.

De luckor som fanns i informationen kunde alltså fyllas med hjälp av bibliotek.dk, och via dem kom jag även i kontakt med Danmarks Statsbibliotek i Århus som kunde hjälpa mig att få tag i de artiklar som saknades i klippssamlingen. Således kunde samlingen även kompletteras med kopior av de artiklar som tillkommit till

bibliografin efter sökningen i bibliotek.dk. Därför finns det nu på Akademiens bibliotek en komplett samling av Brøndegaards etnobiologiska arbeten, böcker och tidskrifts- och tidningsartiklar. Under 2015 tillkom ett halvdussin artiklar som bibliotek.dk retroaktivt har registrerat sedan tidigare sökningar och som de vänligen ställt till vårt förfogande.

Den andra stora förändringen som gjordes med bibliografin, förutom kompletteringen med nya artiklar, var att mängden information om varje post ökades. Det är nu enklare att se vad artiklarna handlar om, var de går att hitta, osv., men framför allt är det lättare att söka i bibliografin eftersom antalet ämnesord utökats, inte bara med ett stort antal danska ord, utan även med svenska ämnesord och komplettering av vetenskapliga namn. De tyska artiklarna är försedda med tyska ämnesord och ett tyskt register.

I detta bokverk med titeln ”Etnobotanik. Växter i sader och bruk, i historien och folkmedicinen” publicerar Akademien nu tio av Brøndegaards längre och sedan tidigare opublicerade manuskript, varav ett är i 19 delar. Bokverket innehåller även nyttgivning av 56 av Brøndegaards mer vetenskapliga artiklar på danska. Flertalet av Brøndegaards längre tyskspråkiga artiklar och en längre spansk artikel finns redan publicerade som PDF-filer på hemsidan. Där går även att finna en mängd annat Brøndegaardmaterial av olika slag och för olika användning.

BIBLIOGRAFINS STRUKTUR

Varje post visar den titel artikeln hade första gången den publicerades, var den publicerades, år, nummer/datum, sidor, antal illustrationer, anmärkning och alla ämnesord i ordningen: danska, svenska, i

tillämpliga fall tyska, och därefter vetenskapliga namn. Anmärkningen visar om samma artikel har publicerats på fler ställen efter den första publiceringen, då finns detta noterat med eventuell ny titel, publikation, nummer/datum, år, sidor och antal figurer. Om artikeln är publicerad flera gånger med samma titel så är de sorterade kronologiskt. När anmärkningsfälten blivit för långa har de kortats ner, men då finns det noterat att ett antal finns utöver de publikationer som står med. I anmärkningarna är även publikationernas namn förkortade om de förekommer ofta (en förkortningslista finns i slutet av denna artikel). Anmärkningen kan också visa annan information om artikeln, exempelvis om det handlar om ett opublicerat manus.

Exempel ur bibliografin (nr 705):

Busken med de lægende egenskaber

Aalborg Stiftstidende (1948) 27/7

Hylden: hvermands husapotek; FV
(1948) 12/9

Hyld, Fläder, *Sambucus nigra*, Folkemedicin, Folkmedicin, Lægeplanter, Lækevæxter

Artikeln publicerades således första gången i Aalborgs Stiftstidende 27 juli 1948 med titeln *Busken med de lægende egenskaber*. Den har därefter publicerats i Fyns Venstreblad 12 september samma år med titeln *Hylden: hvermands husapotek*. Artikeln handlar om användandet av fläderbusken som läkeväxt och har därför de danska ämnesorden *folkemedicin*, *lægeplanter* och *hyld*, sedan finns det vetenskapliga namnet på fläder, *Sambucus nigra*, och även den svenska översättningen av växtnamn och övriga ämnesord.

Artiklar inom samma ämnesområde är oftast placerade under en och samma rubrik, men ibland, speciellt när det

gäller enskilda växter, kan de ligga under flera olika ämnesområden – artiklar om trädet ”bok” kan man t.ex. hitta under både monografier, namngivna träd och nationalväxter. Artiklarna finns enbart publicerade under en rubrik, men har då ämnesord som täcker in flera områden.

De etnobotaniska artiklarna är indelade efter artikelns ämnesområde, och rubrikerna är huvudsakligen de som Brøndegaard använde sig av i sin autobibliografi. Den etnozoologiska delen, som är helt ny, är indelad efter djurslag. Artiklarna är sorterade först som allmän etnozoologi, tamdjur eller vilda djur. De allmänna handlar t.ex. om namn, djurläten och övriga uttryck och traditioner om djur. Under avdelningarna om tama och vilda djur är artiklarna uppdelade i allmänt om dessa eller monografier, och bland monografierna sedan efter djurgrupp t.ex. fåglar, däggdjur eller benfiskar.

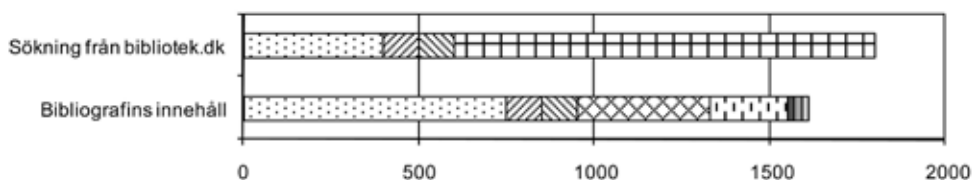
Det finns ett litet antal artiklar som både handlar om djur och växter och dessa återfinns under det ämne som överväger innehållsmässigt. Dessa artiklar har ofta inga växt- eller djurnamn som ämnesord utan handlar om t.ex. spådomar och är placerade under dessa rubriker.

I bibliografin sorteras artiklarna under respektive ämnesrubrik och sedan alfabetiskt efter titel. Eftersom Brøndegaard använt *å* i sin bibliografi så är *aa* i förekommande fall ändrat till *å*, namn och tyska ord undantaget.

Bokverken *Folk og flora*, *Folk og fæ* och *Folk og fauna*, artikelsamlingen *Beiträge zur Ethnomedizin VI; Ethnobotanik* och det tidigare opublicerade manuset *19 artikler om planter m.m. – farmacihistorisk, i skole- og folkemedicin, indholdsstoffer, terapi* finns med som egna poster. Dessutom finns alla artiklar i dessa publikationer också med som egna poster, sorterade under respektive rubrik och med egna ämnesord.

BIBLIOGRAFINS URVAL OCH AVGRÄNSNING

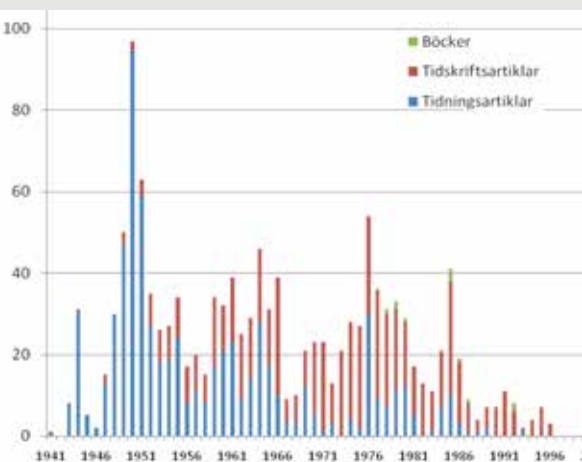
Till att börja med skrevs posterna från Brøndegaards manus in i en speciellt konstruerad databas. Det övriga urvalet gjordes först och främst ur bibliotek.dk där jag gjorde sökningar efter allt som Brøndegaard hade skrivit, och fick fram c:a 1800 artiklar och några böcker. Bland dessa valde jag ut de c:a 200 som ämnesmässigt passade in i bibliografin.

- Brøndegaards etnobotaniska autobibliografi
- ▨ Tillagda etnobotaniska artiklar
- ▩ Tillagda etnozoologiska artiklar
- Övriga ämnen
- ▩ Artiklar ur "Folk og flora"
- ▩ Artiklar ur "Folk og fauna"
- Artiklar ur "Folk og fæ"
- ▩ "Beiträge zur Ethnomedizin VI; Ethnobotanik"
- ▩ "19 artikler om planter m.m. - farmacihistorisk, i skole- og folkemedicin, indholdsstoffer, terapi"

Tilläggen från 2015 är inte inkluderade i denna statistik.

Detta diagram visar Brøndegaards produktion av etnobiologiska artiklar och böcker genom åren fram till 2010. Knappt sjuttio års arbete har resulterat i nästan 1600 artiklar publicerade i 180 olika tryckta källor – tidningar, tidskrifter och böcker. Samma artikel kan med eller utan redigering vara publicerad på flera ställen och har då i diagrammet räknats med som en egen publikation, de enskilda artiklar som ingår i hans böcker gör det inte. Den första artikeln *Lægedom langs landevejen* publicerades i *Politiken* den 19 augusti 1941, då Brøndegaard var 22 år gammal, den senaste nyskrivna artikeln, talet vid etnobiologisymposiet, publicerades i tryckt form 2010, under hans nittioförsta levnadsår. Det är inte ovanligt att en och samma artikel är publicerad fem–sex gånger med flera år emellan, men en artikel *Mens pilene knoppes* är publicerad med 40 års mellanrum, första gången 1944 och en andra gång 1984. Kompletteringarna under 2000-talet är inte med i grafen.

ANTAL ARTIKLAR

De nya etnobotaniska artiklarna har valts ut enligt Brøndegaards urvalsprinciper i den egna bibliografin. Alla artiklar som handlar om växter och deras förhållande till människor är medtagna, men även några som ligger lite längre från ämnet har inkluderats, då Brøndegaard själv har tagit med artiklar om t.ex. bumeranger och snöflingor (*isblomst* på danska) i sin bibliografi, så användes samma modell i urvalet till den etnobotaniska delen. De nya artiklarna har sorterats in under befintliga rubriker och en del rubriker har ändrats för att förenkla sortering och sökning.

Någonting man kan ana när man studerar översikten av Brøndegaards produktion är att han går från att mest skriva i dagstidningar, till att mer och mer publicera sig i olika tidskrifter – främst i populärvetenskapliga tidskrifter och facktidskrifter. Han slutar förstås inte att publicera tidningsartiklar när han har blivit erkänd på

”viktigare” platser, och inte heller upphör eller minskar produktionen av artiklar när han ger sig in på att arbeta med de böcker som sedan skulle komma.

En stor del av artiklarna som skrivits ingår i hans stora bokverk som utkom mellan 1978 och 1992. Böckerna är i nio volymer, alltså nio publicerade böcker – de enskilda artiklarna finns inte med i denna statistik. 377 artiklar ingår i *Folk og Flora* (där band 1 utkom 1978, 340 s., band 2 1979, 359 s., band 3 1979, 367 s., band 4 1980, 403 s.), *Folk og Fauna* innehåller 228 artiklar (band 1 kom 1985, 352 s., band 2 1985, 368 s., band 3 1986, 328 s.) och det hela avslutades med tvåbandsverket *Folk og Fæ*, 18 artiklar om våra domesticerade djur (band 1 1992, 213 s., band 2 1992, 240 s.). Sammanlagt utgör detta nästan 3000 sidor med 630 artiklar som är själva kronan på Brøndegaards livsverk, samtidigt som de dessutom är dess ryggrad då de är vad hela hans kunskapsbas sammanstrålat och

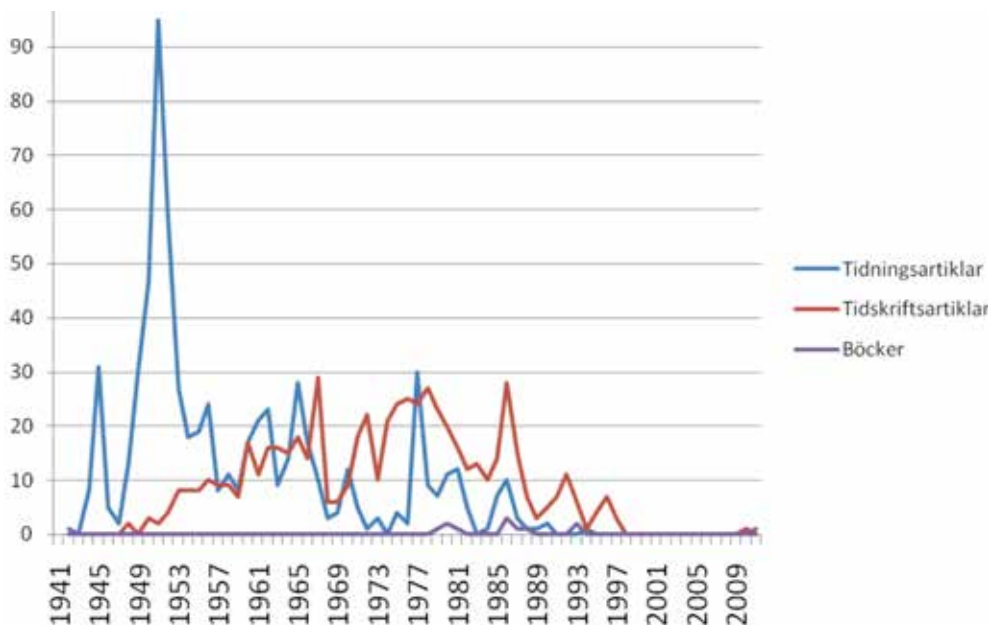
Antal artiklar som ingår under varje rubrik

RUBRIK	Antal artiklar
Etnobotanik - sammanlagt	1253
Etnobotanik i almindelighet	17
Etnobotanik, Monografier	592
Europæiske nytteplanter	51
Lægeplanter og folkemedicin	41
Monografier	69
Vitaminplanter	4
Skovbrug	12
Mejeribrug	6
Haver	5
Plantenavne	33
Botaniske slægter og arter	44
Landsdele	7
Møtiver	8
Nytteplanter fra vildfloraen og nye kulturplanter	34
Nytteplanter i subtroperne og tropene	23
Plantefysiologi	28
Prydblomster og prydtæer	9
Køkkenplanter og grøntsager	8
Historisk botanik	4
Historiske nytteplanter	25
Landbrugshistorie	17
Gamle træer	8
Lokale æblesorter	6
Nationalplanter	8
Navngivne træer	16
Landsdele	11
Kryptogamer	9
Sagn	8
Planter og naturkræfter	9
Digtning	8
Fabler, legender og eventyr	8
Skik	16
Årstidsbetinget	21
Tro	34
Orakler og varsler	6
Anden anvendelse	12
Børnelegspanter	13
Diverse plantedele	15
Diverse	8

RUBRIK	Antal artiklar
Etnozoologi - sammanlagt	332
Etnozoologi i almindelighed	24
Husdyr	
I almindelighed	6
Monografier	
Fugle	11
Insekter	7
Pattedyr	14
Vilde dyr	
I almindelighed	4
Monografier	
Benfisk	48
Bløddyr	7
Fugle	108
Insekter	51
Koraldyr	1
Krebsdyr	7
Krybdyr	4
Orme	3
Padder	2
Pattedyr	24
Pighude	2
Polypdyr	1
Rundmunde	3
Spindlere	5
Øvrigt	3
Biografica, Brøndegaard	26 (varav en skriven av Brøndegaard)

Kommentar

Av de 592 artiklarna under rubriken Etnobotanik, Monografier ingår 377 i bokverket *Folk og Flora*, och av de 332 etnozoologiska artiklarna ingår 288 i *Folk og Fauna* och 18 i *Folk og Fæ*. De etnobotaniska rubrikerna är enligt Brøndegaards gamla system, och detta innebär att det finns 12 artiklar under rubriken t.ex. Anden användelse, medan dess underrubriker Børnelegsplanter och Diverse plantedele har 13 respektive 15 artiklar. Detta betyder att det egentligen finns 40 artiklar under rubriken Anden användelse och därav är 28 placerade i undergrupper. Men eftersom jag har behållit Brøndegaards rubriker i den etnobotaniska delen av bibliografin så resulterar detta i en viss förvirring angående antalet artiklar under respektive rubrik. Bland de etnozoologiska, där jag har ett nytt rubriksystem, ser man istället direkt antalet artiklar under varje rubrik – eller underrubrik – inte bägge.

Diagrammet visar relationerna mellan Brøndegaards produktion av tidningsartiklar, tidskriftsartiklar och böcker mellan 1941 och 2010. Mängden tidskriftsartiklar var störst i början av hans karriär, sedan har det mer och mer gått över i författande av tidskriftsartiklar och även böcker.

utmynnat i. Utöver dessa böcker finns tre till, *Plantenavnenes ABC*, artikelsamlingen *Ethnobotanik: Pflanzen im Brauchtum, in der Geschichte und Volksmedizin*, in detta bokverk *Ethnobotanik. Växter i sader och bruk, i historien och folkmedicinen* från Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien och CBM.

Vad som saknas i diagrammet på sidan 65 är de fem radioföredrag Brøndegaard hållit, åren 1945, -60, -61, -62 och -65. Inte heller finns de artiklar som under åren skrivits om Brøndegaard, denna bibliografi och artikelsamling, eller de tal han i sen tid hållit – promoveringstalet i Uppsala oktober 2005 respektive föreläsningen vid det etnobiologiska symposiet som hölls vid KSLA oktober 2006 med. Artikeln publicerades i *Nycklar till kunskap om människans bruk av naturen*, Håkan Tunón &

Anna Dahlström (red.), 2010 och återges även i detta bokverk.

Vad som inte heller syns i det diagrammet är de hitintills opublicerade manuskript som finns med i detta bokverk. Vi vet endast när ett av dessa skrevs – nämligen det Brøndegaard kallade *19 artikler om planter m.m.: farmaciehistorisk, i skole- og folkemedicin, indholdsstoffer, terapi* som skrevs 1986 (denna publiceras alltså för första gången i detta bokverk). Vad vi däremot vet är att de flesta manuskripten skrivits efter 1973, då de återfinns i de sista två delarna av Brøndegaards egna lista över sin produktion, den s.k. autobibliografin, som sträcker sig 1974 och framåt. Ytterligare ett antal opublicerade manuskript publiceras i detta bokverk, men återges inte i statistiken. De finns dock med i bibliografin.

Några exempel på Brøndegaards varierade produktion. En artikel i en vetenskaplig tidskrift inom farmaci och en annan i en mer humanistisk publikation samt en tysk bok.

När urvalet gjordes till den etnozoolo-giska delen jämförde jag med vad Brøndegaard skrivit om i artiklarna i bokverken *Folk og fe* och *Folk og fauna* och införlivade de artiklar som passade in enligt den modellen. Det kom att bli ett snävare urval, främst inriktat på de artiklar som handlar om djuren och hur människor förhåller sig till dem, men även artiklar om t.ex. ägg, mjölk och hästskor togs med.

Jag valde även att ta med tre längre arbeten som inte är etnobiologiska, nämligen om tideräkning, sjöjungfrur och vidskeplighet inom sport. Dessa var ambitiösa och intressanta publikationer och de återfinns nu under en egen avdelning med rubriken "Övrigt".

Bibliografin har sedan kompletterats med ett antal biografiska artiklar om Brøndegaard och hans arbete. Dessa artiklar är skrivna av olika författare (en av Brøndegaard själv) och är sorterade kronologiskt. Dessa artiklar återfinns sist i bibliografin under rubriken *Biographica Brøndegaard*.

Bibliografins drygt 1600 artiklar visar Brøndegaards etnobiologiska produktion

i vid mening. Utöver dessa artiklar har Brøndegaard skrivit många hundra artiklar i mångahanda ämnen, var och en ofta med flera publiceringar, i danska tidningar som brödskriveri för att försörja sig. Vissa av dessa artiklar går att återfinna registrerade i den danska biblioteksdatan biblotek.dk.

INFORMATIONSAÅTERVINNING

I registret finns ämnesord på danska, svenska, tyska samt vetenskapliga namn på växter och djur. Alla ämnesord från Brøndegaards autobibliografi finns med, men de har sedan kompletterats så att det alltid finns med namn på de växter artikeln behandlar samt ord som beskriver artikelns övriga ämnesområden. Alla artiklar som handlar om en eller flera specifika växter har deras respektive vetenskapliga namn som ämnesord. Det finns även ämnesord som t.ex. *træer* (*träd*) och *plantenaavne* (*växtnamn*), eftersom artiklar inom dessa mer övergripande ämnesområden kan finnas under olika rubriker. För att förenkla

sökningar finns även ibland rubriker eller delar av rubriker med som ämnesord, också detta för att göra det enklare att hitta ytterligare artiklar från ett bredare ämnesområde.

Artiklar som är skrivna på tyska har vid sidan av danska och svenska ämnesord och danska, svenska och vetenskapliga växtnamn, även tyska växtnamn och ämnesord som t.ex. *Volksmedizin*, *Holz* och *Honig*. De enstaka spanska artiklarna har endast ämnesord på danska och svenska tillsammans med de vetenskapliga namnen.

Den som läst i Brøndegaards bok *Folk og Fauna*, band 1, kommer att märka att silverfisken – *sølvkræ* – inte står under en egen underrubrik *Urinsekter* i bibliografin, då jag efter en del efterforskningar upptäckt att de inte räknas till denna grupp, utan helt enkelt till insekterna.

HUR MAN SÖKER

Bibliografin finns tillgänglig på flera sätt för den som är intresserad. På akademiens hemsida finns en PDF-version av den tryckta bibliografin, vilken är sökbar. Där kommer även finnas en sökbar databas, där bl.a. ämnesorden gör att man enkelt kan göra sökningar och upprätta egna ämneslistor.

I detta bokverk finns bibliografin publicerad tillsammans med register, som hänvisar till posternas löpnummer. Det finns huvudsakligen två vägar att söka sig fram i bibliografin.

1. Det ena är att söka bland ämnesorden i något av registren, t.ex. *græs*, *gullviva* eller *Quercus*. Detta ger det bästa resultatet eftersom artiklar som behandlar samma växt kan finnas under olika rubriker.
2. Det andra är att jämföra det man söker efter med innehållsförteckningens rubriker.

Fördelen med att använda sig av rubrikerna är att man kan hitta fler artiklar inom ett lite större område runt det man sökt.

Vill man hitta artiklar om ett specifikt ämne, som av olika anledningar finns under flera olika rubriker så kan man även använda sig av ämnesorden som är angivna vid varje post och söka vidare på dem i registret.

SLUTORD

Jag arbetade med bibliografin till och från åren 2004 till 2008 vid sidan av mina studier. Det är värdefullt att det kommer att finnas en, för alla tillgänglig, sökbar databas på internet, så väl som en tryckt version, även denna tillgänglig för alla i PDF-form på nätet. Detta innebär innebär att fler kommer att kunna upptäcka och använda sig av Brøndegaards mångåriga forskningsarbete inom ämnet etnobiologi och hans innehållsrika produktion blir lättillgänglig. Jag hade själv tillfälle att träffa Vagn ett flertal gånger under arbetet, och det ökade ytterligare mitt intresse och min respekt för hans verk. Att Brøndegaards insatser är betydande och att de uppmärksammats i sen tid kan utläsas av att han hösten 2005 utsågs till Agr.dr.h.c vid Sveriges lantbruksuniversitet och en av de kronologiskt sista posterna av hans hand i bibliografin (nr 9) utgörs av hans föreläsning i samband med hedersdoktoratet.

Den sista posten (nr 14) är den föreläsning som Vagn gav vid ett symposium om litteratur och källor till etnobiologisk kunskap som hölls vid KSLA den 17–18 oktober 2006 i samarbete med Centrum för biologisk mångfald (CBM) vid Sveriges lantbruksuniversitet. Detta symposium som bland annat hölls för att uppmärksamma Brøndegaards viktiga arbete resulterade som tidigare nämnts i en volym i

Kungl. Skogs- och
Lantbruksakademien
Biblioteket
Stockholm

**V. J. Brøndegaards
etnobotaniska samling**

Brøndegaard under sin sista offentliga föreläsning på symposiet på KSLA i oktober 2006, vilken resulterade i artikeln "Vad är etnobiologi?". Publicerad 2010 och nu i detta bokverk.

Foto: Håkan Tunón.

serien Skogs- och Lantbrukshistoriska Meddelanden (SOLMED) *Nycklar till kunskap. Om människans bruk av naturen* (2010) (SOLMED nr 48).

REFERENSLITTERATUR I URVAL:

Aldén, Björn, m.fl., 1998, *Kulturväxtlexikon*

Brøndegaard, V.J., 1987, *Plantenavnenes ABC*

Corneliuson, Jens, 1997 *Växternas namn*

Lange, Johan, 1959-61, *Ordbog over Danmarks plantnavne I-III*

Svensk Kulturväxt Databas (SKUD)
www.slu.se/skud

Brøndegaards övriga böcker

FÖRKORTNINGAR

- PUBLIKATIONER

Bl	Blomster
FA	Flensborg Avis
FAA	Fredriksborg Amts Avis
FS	Fyens Stiftstidende
FT	Fyns Tidende
FV	Fyns Venstreblad
JP	Jyllands-Posten
KF	Kolding Folkeblad
LFF	Lolland-Falsters Folketidende
NR	Naturwissenschaftliche Rundschau
NTV	Ny Tid og Vi
SFT	Svensk farmaceutisk tidsskrift
To	Tolvmandsbladet
TT	Tidens Tegn
UN	Ugens Nyheder
VAF	Vejle Amts Folkeblad
VT	Vendsyssel Tidende
VV	Vor Viden
ÅIS	Aalborg Stiftstidende
ÅrA	Aarhus Amtstidende
ÅrS	Aarhus Stiftstidende
ØF	Østsjællands Folkeblad

Innehållsförteckning till Vagn Brøndegaaards bibliografi, systematiskt ordnad och med ämnesord på danska och på svenska .

DANSKA RUBRIKER	SVENSKA RUBRIKER	SIDA
<i>ETNOBOTANIK</i>	<i>ETNOBOTANIK</i>	
<i>Artiklar sorterade efter ämnesområde</i>	<i>Artiklar sorterade efter ämnesområde</i>	
Etnobotanik i almindelighet	Etnobotanik i allmänhet	74
Etnobotanik, Monografier	Etnobotanik, Monografier	75
Europæiske nytteplanter	Europeiska nyttoväxter	112
Lægeplanter og folkemedicin	Läkeväxter och folkmedicin	116
Monografier	Monografier	119
Vitaminplanter	Vitaminväxter	127
Skovbrug	Skogsbruk	128
Mejeribrug	Mejeri	129
Haver	Trädgårdar	129
Plantenavne	Växtnamn	130
Botaniske slægter og arter	Botaniska släkten och arter	132
Landsdele	Landsdelar	135
Motiver	Motiv	136
Nytteplanter fra vildfloraen og nye kulturplanter	Nyttoväxter från vildfloran och nya kulturväxter	136
Nytteplanter i subtroperne og troperne	Nyttoväxter i subtropikerna och tropikerna	139
Plantefysiologi	Växtfysiologi	141
Prydblomster og prydtæer	Prydnadsväxter och prydnadsträd	143
Køkkenplanter og grøntsager	Köksväxter och grönsaker	144
Historisk botanik	Historisk botanik	144
Historiske nytteplanter	Historiska nyttoväxter	145
Landbrugshistorie	Lantbrukshistoria	147
Gamle træer	Gamla träd	148
Lokale æblesorter	Lokala äppelsorter	149
Nationalplanter	Nationalväxter	149
Navngivne træer	Namngivna träd	150
Navngivne træer, Landsdele	Namngivna träd, Landsdelar	151
Kryptogamer	Kryptogamer	152
Sagn	Sägner	153
Planter og naturkræfter	Växter och naturkrafter	153
Digtning	Diktning	154
Fabler, legender og eventyr	Fabler legender och äventyr	155

Skik	Seder	155
Skik, Årstidsbetinet	Seder, Årstidsbetinet	156
Tro	Tro	158
Tro, Orakler og varsler	Tro, Orakel och varsel	160
Anden anvendelse	Annan användning	161
Anden anvendelse, Børneleugsplanter	Annan användning, Lekväxter	162
Anden anvendelse, Diverse plantedele	Annan användning, Diverse växtdele	163
Diverse	Diverse	164
<i>Etnozoologi</i>	<i>Etnozoologi</i>	
<i>Artiklarna är sorterade efter djurslag</i>	<i>Artiklarna är sorterade efter djurslag</i>	
Etnozoologi i almindelighed.	Etnozoologi i allmänhet	164
Husdyr	Tamdjur	
Husdyr, I almindelighed	Tamdjur, Allmänt	166
Husdyr, Monografier	Tamdjur, Monografier	
Fugle	Fåglar	166
Insekter	Insekter	167
Pattedyr	Däggdjur	168
Vilde dyr	Vilda djur	
Vilde dyr, I almindelighed	Vilda djur, Allmänt	168
Vilde dyr, Monografier	Vilda djur, Monografier	
Benfisk	Benfisk	169
Bløddyr	Bløtdjur	172
Fugle	Fåglar	173
Insekter	Insekter	180
Koraldyr	Koralldjur	183
Krebsdyr	Kräftdjur	183
Krybdyr	Kräldjur	184
Orme	Maskar	184
Padder	Groddjur	185
Pattedyr	Däggdjur	185
Pighude	Tagghudingar	186
Polypdyr	Polypdjur	187
Rundmunde	Rundmunnar	187
Spindlere	Spindeldjur	187
<i>Øvrigt</i>	<i>Övrigt</i>	187
<i>Biografica Brøndegaard</i>	<i>Biografica Brøndegaard</i>	188